

Veronika Kratochvílová

Kořeny jabloní

Kořeny jabloní

Vyšlo také v tištěné verzi

Veronika Kratochvílová

Kořeny jabloní – e-kniha

Copyright © Paseka, 2026

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

Kořeny jabloní

Veronika Kratochvílová

Kořeny jabloní

Paseka

KOŘENY JABLONÍ

Copyright © Veronika Kratochvílová, 2026

ISBN v tištěné verzi 978-80-7637-600-7

ISBN e-knihy 978-80-7637-743-1 (1. zveřejnění, 2026) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-7637-744-8 (1. zveřejnění, 2026) (mobi)

ISBN e-knihy 978-80-7637-745-5 (1. zveřejnění, 2026) (ePDF)

Tuto knihu věnuji:

Dádě a všem svým blízkým

Že mě učí naslouchat.

Josefině a Aloisovi

Že mě učí vyprávět.

Jiřímu Pernesovi

Za čas i důvěru.

M

Nebyla zvyklá na tolik nevyžádané pozornosti a péče. Celý život se o sebe dokázala postarat sama. I tehdy. I když jí bylo nejhůř a nejradši by zapomněla i své vlastní jméno. Jenže nemocniční personál byl neoblomný. Prášky, slazený čaj, záchod, vizita, obrátit na druhý bok, hej rup!

Měla toho po krk. Chtěla se vrátit domů, do svého klidného a uzavřeného světa, jehož rytmus se nepočítal na hodiny a minuty, ale na počet hrnků černé lógrové kávy. Zavřela oči a zasnila se. Snad už ji brzy pustí.

„Dobré ráno, tak jak se dnes cítíte, paní Magdaleno?“

Na tuhle otázku měla sice připravenou univerzální odpověď, „Děkuji za optání, už mi bylo i hůř“, ale primářův tón hlasu i fakt, že ji po dlouhé době někdo oslovil křestním jménem, jí dodaly odvahy.

„Dobře, pane doktore. Kdy mě pustíte?“

Netušila, jak draze ji tahle otázka přijde.

Doktor jí položil ruku na rameno, pokynul sestře, aby pokračovala k dalšímu pacientovi, a přisedl si vedle ní na tvrdou židli.

„Paní Šámalová, jsem moc rád, že je vám lépe. Snad vás tu sestřičky moc nezlobí.“

Byl to nejspíš pokus o vtip. Když se ale Magdalena nezasmlála, poposedl si a naklonil se k ní.

„Víte, vlastně jsem s vámi chtěl probrat ještě jednu věc,“ ztišil hlas. Magdalena se instinktivně odtáhla. Nepříjemný odér lékařova dechu pronikl do její osobní zóny a rozpustil její pozornost. Citlivost na živočišné pachy ji neopouštěla ani

v nemocnici. To byl také důvod, proč měla vždy po kapsách několik větrových bonbonů.

„Slyšel jsem, že nemáte žádné příbuzné. Přesto ale existují možnosti, jak na to nebýt sama,“ pokračoval lékař.

„Myslím tím nějakou pečovatelskou službu, ideálně na denní bázi.“ Jeho hlas zněl podivně familiérně a ruka na rameni se najednou zdála těžší než olověná pěst.

„Co to znamená?“

„Znamená to, že vás brzy přesuneme na jiné oddělení, a pak bych vám doporučil nějaký dům s pečovatelskou službou.“

Nalila se jí krev do hlavy, ve spáncích se rozbušilo. A kdyby mohla zvednout ruku, snad by mu i jednu pleskla.

Takže ji chtějí položit rovnou hrobníkovi na lopatu, vzít jí ten zbytek času, co jí na tomhle světě zbývá. Domov důchodců si představovala jako zombie apokalypsu. Ploužící se stvoření bez výrazu ve tvářích usrkávají meltu z plastových hrnečků ve velké jídelně. Namísto toho, aby se na doktora rozkřičela, se zmohla jen na mávnutí rukou, které sestře jasně naznačilo, že už je čas. Sestra zkušeným tahem napolohovala postel ze sedu k ležení a přes nohy přetáhla příkrývku.

„Odpočiňte si, přijdu se na vás podívat zase po víkendu. Na shledanou.“

Na pozdrav už neodpověděla. Víčka jí ztěžkla a v její šestaosmdesátileté hlavě se pomalu začal přehrávat docela jiný film.

„S tím fajnovým porcelánem už moc parády nenaděláte, sou-družko, cestou by se vám to stejně všechno rozbilo. To si spíš nacípíte do pytlů ty duchny, ty vám udělaj lepší službu. Beztak je to celý prochcaný.“ Pisklavý hlas staré Vodičkové doléhá až na náves. Co ta tady mudruje? Rodiče ji živili dobrých dvacet let i s tou její nemanželskou dcerou. Sedávaly s námi u večeře, slavily spolu s námi Vánoce, a teď nám diktuje, co si s sebou smíme odvézt, div nám ty věci z rukou nerve.

Vidíš, holka, kdyby ses líp angažovala, možná sis dneska nemusela balit kufry. Jenže to by tvůj táta nesměl bejt taková palice. Kdyby jim šel aspoň trochu na ruku, i tu pětiletku by mu nakonec nějak zaokrouhlili.

Když do brány statku vjede prorezlá fňukna, všichni zpozorní. Už je to tady. Dle nařízení si můžeme odvézt jen to, co naložíme na vůz. Pozoruješ mamku, jak zmateně nechává krabici se svátečním porcelánem ležet v předsíni a vybíhá s pytlem mezi slepice.

Řidič nákladáku se netrpělivě rozhlíží po dvoře, a když zmerčí hromadu věcí nedbale naházených na hromadě, teatrálně si odplivne.

O tátovi, nejproradnějším kulakovi v kraji, víš momentálně jen to, že je ve vězení a že snad ještě žije.

Knížky!

Hlavně se nepřeraz, zní ti v hlavě mamčina obvyklá poznámka. I když je to spíš ozvěna minulosti než konejšivě výchovná věta pasující k dnešnímu zmatenému dopoledni,

před touhle cestou na půdu je potřeba řádně se namotivovat. Nejspíš bude na dlouho jednou z tvých posledních.

Slyšíš, jak někdo na dvoře vykřikuje tvoje jméno, ale ty už otevíráš dřevěná dvířka vedoucí z brány do podkroví. Dereš se úzkým schodištěm nahoru, cítíš závan teplého vzduchu, na obličej se ti lepí tenké provázky z pavučin. Ohýbáš hlavu, aby ses vyhnula prvnímu trámu, a zůstáváš shrbená, když procházíš pod prádelní šňůrou, na které se ve svazečcích pohupuje sušený libeček, saturejka a třezalka. Přistoupíš k truhle pod komínem, nadzvedneš víko, odhrnuješ bílé prostěradlo a láskyplně k sobě tiskneš pevné i brožované svazky. Klostermann, Baar, Jirásek, Světlá, Deml, Bunin, Tolstoj, Hrubín, Arbes, Drda, Hálek, Neruda, Kafka, Werfel. Před očima ti probleskují výjevy tvých oblíbených pasáží.

„Magdo! Magdooo!“ Z krátkého snění tě probere bratrovo volání. Hlas se mu vytáčí do prazvláštních kmitočtů. Knížky, které jsi před chvílí úhledně rovnala doprostřed rozloženého prostěradla, teď odhazuješ bez ladu a skladu, jednu přes druhou, zahazuješ slámou a znovu přehazuješ z truhly ven. Rohy prostěradla pak vši silou stáhneš k sobě a těžký ranec přehodíš přes rameno. Seběhnout prudké schody, hodit na hromadu na dvoře a znovu nahoru. Nenecháš se ze své činnosti vyrušit voláním ani nevyžádanými radami přihlížejících, dokud tě někdo prudce nechytí za rameno. O tři roky mladší Jan ti svýma vytřeštěnýma očima vypaluje díry do hlavy. „Magdaleno, kde seš?! Málem jsme odjeli bez tebe. Už máme dvacet minut zpoždění, dělej!“

Usedáš ztěžka na korbu vozu vedle babičky Anny, která v ruce žmoulá potvrzení od finančního referenta. Zmohl se na velkolepý soupis vašeho bytového zařízení, které si smíte

při stěhování vzít s sebou. Prádlo, šaty a pár drobností, kromě radiopřijímače Hornyphon Princ, elektrických kamen se čtyřmi plotýnkami značky Praga, gramorádia značky Hymnus s gramofonem s šesti deskami. Babi zmateně těká očima ze strany na stranu a nad hlavou drží rozevřený černý deštník, jako by chtěla uchránit alespoň zbytky svojí selské důstojnosti před plivanci a posměšnými slovy, která na vás dopadají ze všech stran. Je jasno, 27. května roku 1953, krátce po poledni. Auto se pomalu rozjíždí a jedna z peřin, kterou jsi pečlivě přikryla své knihy, sklouzává z korbý dolů.

Stará Vodičková si na poslední chvíli kromě porcelánového čajového servisu dopomohla i k té duchně. Bez skrupulí ji strhává z vozu a z křivých, téměř bezzubých úst se jí nekontrolovaně řinou slova jako Vykořisťovatelé! Šmejdi! Kulaci! Táhněte!

Snad tím chce setřást svou vlastní hanbu za to, že si na ni lidé donedávna ukazovali prstem, protože se pelešila s farářem, se svým vlastním strýcem, když v šestnácti na Hůrce sloužila jako farská panička. Že ta její nedomrlá Ida není žádná dcera mrtvého vojáka, ale následek jejich smrtelného hříchu. Najednou se cítí lépe, morálně očištěná, protože ji konečně za ramena drží ti praví soudruzi. Konečně je jim rovná, ví, že někam patří, je pyšná na to, že se jim společnými silami podařilo očistit statek od jejich krutovládců, od nás, od kulaků.

Když před dvaceti lety zabouchala na naše vrata a prosila o trochu mléka pro malou, mamce se nad ní srdce ustrnulo a nechala ji u nás nastálo. Pokojíček jim připravila, starou zaučila do dojení i krmení, němou Idu vychovávala spolu s námi. Kolikrát jsi ji v duchu proklínala, že se s ní musíš o všechno dělit, barák s ní sdílet a ostatní děti ve vsi se vám

za to posmívají. Ale mamka nedala jinak. Tak tímhle se jí odvděčila. Vám všem.

Teď už víš, jak se cítí vichrem vyvrácené stromy. Vaše hluboké a pevně usazené selské kořeny se prudce zvedly ze země a daly se do pohybu.

Cítíš, jak se ti po tvářích valí potoky slz, ale ještě jednou se otočíš. Zpozoruješ kocoura Kočku, jak se líně protáhl mezi plaňkami plotu. Zdá se, jako by se také ohlédl tvým směrem, ale víš jistě, že v tom nebyl žádný vyšší záměr. Jeho život se na rozdíl od toho tvého dneškem příliš nezmění. Ačkoliv se bude o nohy třít docela jiným lidem, pokud jeho miska zůstane plná, zavrtní svým novým pánům stejně hlasitě jako doted tobě. Na večery, kdy ležel namáčkнутý na tvůj bok, zatímco sis četla, budeš vzpomínat celý život.

Pak už máš všechno v mlze. Slzy se řinou rychleji a rychleji a ty je nestačíš utírat rukávem. Babička vedle tebe poklimbává a ty si nejsi jistá, jestli tohle není ještě horší než obě války, které přežila. Co asi bude říkat, až se probudí?

V Protivíně se za vaším alegorickým vozem ještě občas někdo ohlédl. Za Pískem už jste ale splývali s krajinou. Anonymita, kterou jsi začala v neznámé krajině cítit, na tebe působila jako hojivý balzám.

Do ran se ale znovu dostala sůl přesně v momentě, kdy fňukna zastavila a řidič začal neurvale shazovat věci z korby na zem. Znovu ses cítila jako zločinec odsouzený na doživotí. A tehdy ti došlo, že tohle není nový začátek, ale začátek konce.

„Máte to prej hned v přízemí, tak si to do bytu snad odta-háte sami,“ houkne řidič na mamku, která stojí nad zbytky vašeho majetku jako zkamenělá. Nastartuje, namísto pozdravu vyfoukne z výfuku dusivý kouř a zmizí za zatáčkou.

Co teď? Kde začít? Máš chuť skočit mamce kolem krku a hlasitě brečet nebo mlátit pěstmi do země, ale dobře víš, že nic z toho nemá smysl. Čekáš na nějaký pokyn, rozhodné slovo, které vás rozhýbe k činnosti. Tatínek vždycky říkal, že fyzická práce zažene každou černou myšlenku. Ale všichni kolem dál setrvávají ve štronzu jak omámení. Jenda, máma i babička. Rozestoupení v půlkruhu kolem hromady věcí jako jeskynní lidé kolem ohně zíráte do nikam. Přehráváte si své vlastní filmy, které si nikdy nebudete nahlas vyprávět.

Probudila ji hlasitá rána. To sanitářce, která jí přišla vyčistit mísu, upadlo víko na zem. Zaslechla tlumené nadávky s ukrajinským přízvukem a do nosu ji udeřil štiplavý zápach vlastní moči. Pocity studu se mísily se zuřivostí. Drží ji tu proti její vůli, a zároveň jí dávají neustále najevo, že je všem jen na obtíž. Znovu zatoužila po svém bytě, koupelně a troše soukromí. Podívala se na hodiny. Musela prospat nejméně půl dne.

„Kolikátého je dneska?“

Její hlas se ztrácel v křiku, který do pokoje doléhal otevřeným oknem. „Mamiii, teď si to chci zkusit já,“ rozeznávala ve změti zvuků souvislou větu. Sanitářka mezitím dokončila úklid a bez odpovědi na Magdinu otázku zmizela za zavřenými dveřmi.

Pomalu se posadila na posteli, odhrnula peřinu ze svých kostnatých nohou a ukazovákem a palcem sevřela drobný přívěsek na zlatém řetízku. Narovнала ho a nechala zmizet v propadlém dekoltu pod bílým nemocničním andělem. Pak s vypětím všech sil posunula nohy na okraj postele, aby je ze sedu nechala spadnout na zem. Bosá chodidla se dotkla studené podlahy. Tělem jí projela známá vlna děsivého chladu, která se od palců nohou posouvala vzhůru, modelovala husí kůži na zádech, pažích i ramenou. Měla pocit, že jí z té elektrizující slabosti vstávají vlasy na hlavě. Jako tenkrát. A jako tolikrát potom.

Opřela se o chodítko a miniaturními šouravými kroky se přesunula k oknu. Kluci, kteří se ještě před chvílí hlasitě hádali o máminy berle, teď způsobně seděli pod stromem na lavičce a hltavě se cpali chlebičky z nemocničního bufetu.

L

„Myslím, že bych měla změnit práci. Nebo spíš najít si práci, kde budu alespoň trochu užitečná,“ pronášíš rozhodně u snídaně, zatímco tvůj přítel soustředěně nanáší tenkou vrstvu másla na teplý toust. Zvuk nože drhnoucího po tvrdý krustě trvanlivého pečiva patří mezi zvuky, který ze srdce nenávidíš. Stejně jako chrápání, vycucávání zbytků jídla z mezizubních prostor, ťukání umělých nehtů do klávesnice nebo bzučení komára blízko obličeje.

Ani se na tebe nepodívá. Jako bys byla vzduch nebo spíš nevýrazná součást inventáře vašeho bytu. Dál pomalu drhne nožem o teplý toust, na kterém se postupně rozlévají potůčky másla. Pak ho zvedne až k nosu a zakousne se do něj.

Tohle hlasitý křupnutí v tobě vyvolá reakci podobnou výbuchu sopky.

Najednou ze sebe chrlíš slova, který v tobě dřímaly celý ty roky. Spojuješ je do vět, ze kterých mrazí. Posílená pocitem, že jsi konečně získala Tomášovu plnou pozornost, pokračuješ dál v díle zkázy. A on sedí. Sedí a čumí jak puk. Kastrovaný kozel přilepený k židli.

Vidíš, jak se jeho oči začínají lesknout a obličej se mu křiví do podivný grimasy, kterou neznáš. Na moment se zarazíš, víš, že teď už není cesty zpátky. Nějaký neviditelný našeptávač ti ale dodá sílu pokračovat a ty vytahuješ další munici.

Řekla jsi mu to. Všechno.

Pak se odmlčíš, zadíváš se mu dlouze do očí a seš si jistá, že už nikdy nic nebude jako dřív.

Utíkáš do koupelny a čekáš, až se za ním zabouchnou vchodové dveře. Teprve když nasedne do auta a odjede, odvažuješ se vrátit zpátky do jídelny. Na stole po sobě nechal rozjedenej toust, plnou konvici černýho čaje a lepicí papírek s naprosto srozumitelným vzkazem. „Vypadni. Dávám ti týden.“

Zíráš na ten křiklavě růžovej čtvereček, kterej obvykle tapetoval vaši lednici za účelem nákupního seznamu, prázdných sloganů typu „Miluju tě“ nebo „Krásnej den, lásko“, případně termínů příští návštěvy dentální hygieny.

Začne ti kručet v břiše. Sáhneš po rozjedeným toustu a spořádáš ho na dvě kousnutí. Odšroubuješ víčko marmelády, prsty noříš do mazlavý hmoty a hltavě ji polykáš. Po chvílce tě začne pálit žáha, otevřeš lednici a napiješ se mlíka. Zakuckáš se, mlíko ti teče nosem ven, dusíš se, pliveš.

Stojíš v měkkým froté županu uprostřed ulepený kaluže mlíka s marmeládou a v ruce držíš růžovej papírek se vzkazem od Tomáše.

Tomáš je pryč už pět dní. Nezavolal, neposlal jedinou zprávu. Kdybys neměla pár zmeškaných hovorů z práce, nejspíš by sis myslela, že jde o nějakou technickou chybu. Cítíš vlastní pot a mastný vlasy se ti lepí na čelo. Jenže jsi tak strašně unavená, že nemáš sílu s tím cokoliv dělat. Ačkoliv většinu času trávíš v posteli, celý tělo i víčka máš strašně těžký. Sny ti kalí realitu a občas, když se probudíš, trvá i několik minut, než ti to všechno dojde. Těžkej balvan na hrudníku. Pocity viny a bezmoci se mísí s euforickou úlevou.

Další den tě ze zažloutlých peřin a nevětraný ložnice vyžene vlčí hlad. Dáš si rychlou sprchu, oblíkneš džíny a bílý tílko a zamíříš do pekárny pro svůj oblíbenej croissant s čokoládou. Hned co ti ho paní s lesklým čelem podá přes pult, zakousneš se do něj. Na jazyku se rozlejevá známá sladkost, na prsou máš drobký. A než tě od pultu vytlačí cizí loket s hlasitým „s dovolením“, nacpeš do sebe celý to dokonalý pečivo jak neandrtálec.

Stěhováci přijeli včas. Na to, že je středa ráno a město bejvá touhle dobou totálně zasekaný, dokázali najít místo přímo před vchodem do baráku. Vyjdeš s nima pěšky do třetího patra, ukazuješ na krabice, bedny a několik kusů nábytku, předáváš čip od výtahu a klíče od nového bytu.

„Půjdu si zatím sednout někam na kafe, abych se vám tu nepletla. Dejte vědět, až budete vyjíždět, sejdem se pak rovnou tam,“ vysvětluje hezkému klukovi v monterkách. „Jasně, slečno, když nám dáte svý číslo,“ odpovídá ti jeden z jeho o dost starších a výrazně míň sympatických kolegů.

Na moment se zarazíš, jestli to není divný, nechávat tyhle testosteronový harvesty v bytě úplně bez dozoru, ale sledovat, jak od Tomášova kuchyňského stolu berou tvoje židle a z tvého botníku vytahují jeho boty, je představení, který si ráda necháš ujít.

Vydáš se směrem k parku, kde jste se s Tomášem většinou scházeli po práci, když se vám ještě nechtělo domů. V kavárně mávneš na číšníka, kterej před tebe za deset minut postaví dvojité espresso. Dáváš si ho tu vždycky. Už pět let.

Teprv dneska si ale všímáš, že mu na spáncích začínaj trochu šednout vlasy. Kdy se to stalo? Možná teprve před týdnem. Šel si lehnout s tmavýma vlasama a probudil se s první šedinou? Šedne vlas od konečků po kořínky, nebo vyroste šedivej vlas přímo z hlavy? Třeba mu první šedivej vlas vytrhla jeho holka a na jeho místě narostlo pět dalších. Když vytrhla všech pět, narostlo dalších pětadvacet. A pak se s ním rozešla. Je tohle šedinová rovnice?

Když si na záchodě myješ ruce, zkontroluješ si pěšinku. Zatím nic. Ale už zítra může být to ráno, kdy začneš své šediny násobit pěti.

Na melancholii a sentiment ti naštěstí vůbec nezbejvá čas. Musíš nejdřív vybalit několik pytlů s oblečením, než se dostaneš k ručníkům, který jsi chaoticky zastrčila úplně dospodu. Konečně vytahuješ měkkej růžovej froťák a míříš s ním ke sprcháči, kterej smrdí plísní a savem. Chceš spláchnout uschlýho pavouka, ale když zjistíš, že voda ze sprchového koutu neodtejká, začneš z odpadní díry vytahovat chuchvalce dlouhých vlasů. Žaludek máš až v krku, ale víš, že to za tebe nikdo jinej neudělá, tak se držíš. Když si konečně začneš pod horkou sprchou mydlit vlasy a tělo, pocítíš další vlnu úlevy.

Kdo se tu asi myl před tebou? Zavřeš oči a necháš svůj mozek ve vteřině vygenerovat první obraz. Představuješ si drobnou zrzku s alabastrově bledou pletí a oblým zadkem, jak si v záklonu mydlí svoji bujnou hřívu. Pravděpodobně tu nežila sama. Představa muže s chlupatou hrudí tě rázem posune do jiný nálady.

Kdy ses naposledy milovala opravdu s chutí? Tomášova holá, téměř chlapecká hrud' se tvojí představě smyslného Joffrey de Peyrac neblíží ani vzdáleně. Představuješ si, jak ten tvůj vybájený chlupatec přichází zezadu k něžný Angelice a prudce ji k sobě přitáhne za mokrej pramen vlasů. Cítíš, jak ti tuhnou bradavky a kdesi ve slabinách se začíná probouzet dávno zapomenutej život. Po dlouhý době máš chuť dotknout se sama sebe.

M

Nucený pobyt mezi čtyřmi stěnami nemocničního pokoje ji skličoval čím dál tím víc. Nechala si zavolat vrchní sestru a zeptala se, co musí udělat pro to, aby ji pustili domů. „To byste nám musela podepsat revers, paní Šámalová. Ale ve vašem stavu by to bylo naprosté bláznovství,“ zaťukala si teatrálně na čelo, načež očima přejela její hubeňoučké nohy a do modřin rozpíchané ruce. Když se nedočkala námitek ani další otázky, přivřela okno, k posteli přisunula židli s nočníkem a odešla. Magda se otočila ke zdi a nehtem ukazováčku z ní začala vyloupávat chlupy malířské štětky, které zatvrdly ve vápenném nátěru.

„Kde je vybíleno a sucho, tam se dá žít,“ řekla mamka po probdělé noci ve vašem novém domově.

Kromě babičky Anny, která tu vlhkou a lezavou noc hlasitě prochrápala zavrtaná až po kořen nosu pod dvěma kousavými dekami, nespal nikdo. Jan přemýšlel o vojně, které se nevyhne, ani kdyby mu upadly obě ruce, maminka myslela na tátu a ty sis tak moc chtěla číst, že jsi stránky rozečteného románu nastavovala osleplému měsíci, který svým odrazem jen nenápadně paběrkoval za špinavými okny. Vzdala jsi to, až když zmizel v mracích a začalo pršet. Pak sis až do rána zkoušela zpaměti recitovat útržky z *Písní kosmických*, představovala sis měsíc jako milence země a usmívala se té dlouhé básni.

Měsíček, pěkný mládenec, s jemně zářící lící, obléhá Zemi panenku jak holub holubici.

Kdybys jen věděl, že se Země ještě nevzpamatovala z druhé války, a už se schyluje ke třetí, tak bys kolem ní přestal kroužit, ale prudce do ní vrazil a spáchal tak úkladnou mileneckou sebevraždu.

Dvě provlhlé místnosti je nejdřív potřeba pořádně větrat a vybít. Jenda se snaží dozvonit na sousedy v domě, ale když nikdo neotvírá, vydá se do města shánět potřebné věci. Přijde až po dvou hodinách celý splavený, ale šťastný. V náruči drží pytel vápna a štětku.

Ráno ohlašovalo vedro. Věci znovu vynášíte ven na dvůr, Jenda našel ve sklepě starý kýbl, u pumpy ho pořádně vymyl a začal v něm klackem míchat vápno s vodou. První tahy štětkou jsou dost rozpačité, ale pak se mu povede vytvořit ideální hustotu, takže barva neteče a nekape. Jde mu to. Sedíš na parapetu, nastavuješ tvář odpolednímu slunci a užíváš si pleskání štětkou o zeď a dlouhé máslové tahy.

Čas od času se ze štětky uvolní do barvy chlup. Nejdřív je Jenda pečlivě vyndává, ale pak je tam nechá svému osudu. Ty je o pár měsíců později, když ho vezmou na vojnu, z dlouhé chvíle a s očima plnými slz budeš dloubat nehtem ven.

Ať jste se nový domov snažili zabydlet sebevíc, stejně z něj čpěla cizota. A seš si jistá, že mamka i babička hrály jen takové divadlo, když říkaly, že to začíná být docela k světu. Nebylo to k světu a už vůbec ne k životu. Chyběl ti váš statek, krásy, prasata i ovocný sad. Tvoje třešeň, v jejíchž větvích jsi s knížkami v klíně proseděla celé hodiny. Chyběla ti vůně sena, trávy, potoka i hnoje. Nejvíc ze všeho ti ale chyběl klid, který tvou hlavu nechával lehce plout v mezičase a mezi-prostoru. Tisíckrát sis vybavovala ty každodenní okamžiky absolutního štěstí, které jsi doma ve vsi zažívala. Tady jako by se rozplynuly, ztratily a zmizely v nenávratnu. Těžký balvan ti ležel každé ráno na hrudi a ty ses do nového dne neprobouzela s chutí a radostí, ale s obavami. A protože co špatně začne, to obvykle i špatně dopadá, nebývaly večery a chvíle před usnutím o nic lepší, spíš naopak.

Kolikrát jsi slyšela mamku ze sna plakat a volat tátovo jméno! Nejdřív ses ji snažila konejšit a uklidňovat, ale postupem času, když se její živé sny staly pravidelnou součástí noci, jsi na ně přestala reagovat. Jen sis přes hlavu přetáhla peřinu, natřepala polštář a mezi kvílením, výkřiky a babiččíným chrápáním znovu podléhala lehkému spánku.

Dopis od táty přišel až týden před Vánoci. Bylo to také poprvé, co se mamka rozbřečela jindy než ze sna. Líbala papír s jeho rukopisem, tiskla si ho k srdci a rozhodně ho celý uměla nazpaměť.

Milá mami, Magdi a babi!

Píši vám list tento ve vězení s přáním všeho nejlepšího k vánočním svátkům, které snad budete prožívat společně s Jendou, který vám nahradí hlavu rodiny. Vzpomenete si baže jistě i na mě, ale nedejte si proto kaziti svátky. Já sám se také na svou situaci nedívám smuten, ale spíš s trpkým úsměvem. Myslím, že dostanete povolení zaslati mi balíček, ale nechci, abyste si utrhovali od úst, pošlete jen to, co nutně sami nepotřebujete. Jak asi víte, věznice je naproti Háječku, kdybyste chtěli ale na návštěvu, museli byste si ji vyžádat u prokurátora v sousední budově. Bude li vám návštěva povolena, přijďte raději jen samy, mami s Magdou, stejně je prý povoleno jen čtvrt hodiny. Váš dopis ze 14. jsem dostal 18. t. m. a velmi mě potěšil. Také prádlo jsem obdržel hned ve čtvrtek. Moje celá záležitost nijak nepostupuje, není mi stále jasno, proč jsem zde. Podle ostatních dochází k soudu vždy až tak za dva měsíce. Ze všeho je nejdůležitější, že jste zdraví, také já se cítím už zdrav, tak se nebojte.

Zdraví vás ještě jednou a líbá tati.

Táta žije a je zdrav! To byla po čase zpráva hodna oslavy. Taky ti mamka ten den dala pár korun, abys obstarala šumivé víno a nějaké zákusky. Seděly jste pak v té generační kaskádě u malého okna, pozorovaly padající vločky, cpaly do sebe kremrole, zapíjely je levným ovocným vínem a doufaly, že svět bude zase jednou v pořádku.

Jenže nebyl. Přesně na Štedrý den prasklo v domě potrubí a odnesla to celá jedna stěna i část stropu v ložnici. Většina hrnců posloužila jako odkapávače a babiččinu postel bylo nutné přesunout do kuchyně, kde jste také strávily většinu slavnostního večera. Místo rybích řízků a salátu, rybí konzerva s týden starým chlebem a místo cukroví na kostičky nalámanou kakaovou polevu. Od mamky jsi dostala teplé pletené ponožky s norským vzorem a rukavice ve stejné zelené barvě. Babička našla v pomačkaném balíčku ovázaném mašlí vyšíváný šátek, který si hned uvázala na hlavě. Mamce jsi opatřila louskáček na ořechy a pastelky. Věděla jsi, že jí udělají radost a po čase třeba zase něco hezkého nakreslí. Tak šťastné a veselé, Šámalovi!

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy Kořeny jabloní.

Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.